

ת"פ 29197/07/12 - מדינת ישראל נגד משה שאלתיאל, שרון שאלתיאל, אילנית סייג

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 29197-07-12 מדינת ישראל נ' שאלתיאל ואח'
בפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. משה שאלתיאל
2. שרון שאלתיאל
3. אילנית סייג

הנאשמים

הכרעת דין

הכרעת דין זו, ניתנת לאחר שבית המשפט הודיע על זיכוי הנאשמים.

רקע

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות תקיפה בצוותא הגורמת חבלה, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ולגבי הנאשמים 1 ו-3 עבירות נוספות של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין והיזק לרכוש במזיד, לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 26.5.11, סמוך לשעה 23:20, בישוב גבע בנימין, בבניין בו מתגוררת משפחת מזרחי וקומה מעליה משפחת שאלתיאל (להלן: "הבית"), הזיזה הנאשמת 2 מצלמות אבטחה השייכות למשפחת מזרחי, וכן שפכה עליהן מים. בהמשך, הגיע למקום הנאשם 1, דפק בחוזקה על דלת הכניסה לבית משפחת מזרחי, ואליו הצטרפה הנאשמת 3. יעקב מזרחי (להלן: "יעקב") ביקש מהנאשם 1 לעזוב את המקום, אך הנאשם 1 הגיב בקריאות "תפתח, תפתח". עליזה מזרחי (להלן: "עליזה"), ובצוותא עם יעקב - להלן: "המתלוננים"), פתחה את הדלת, והנאשם 1 היכה בה מכת אגרוף שהביאה לנפילתה. החל משלב זה, מפרט כתב האישום את תקיפתו של יעקב על ידי הנאשם 1 באמצעות מקל מטאטא, ואת תקיפתן של עליזה ושתי בנותיה אורטל ומיטל, על ידי הנאשמות 2 ו-3, באמצעות ידיהן ובמקלות, וכן איומים שהופנו על ידי הנאשמת 3

כלפי בני משפחת מזרחי. בנוסף, מפרט כתב האישום חבלות שנגרמו לבני משפחת מזרחי.

2. המקרה הנדון תועד במלואו בסרטון מצלמות האבטחה של משפחת מזרחי, אשר הוגש כראיה. למעשה, מדובר במקרה בו ניתן לראות בבירור את כל זירת ההתרחשות, החל מתחילת האירוע המיוחס לנאשמים ועד לסופו. בנסיבות אלה, פירוט האלימות בה נקטו לכאורה הנאשמים יעשה בהמשך, בהתאם לנצפה בסרטון.

3. הצדדים לא הגיעו לידי הסכמה בדבר הגשת ראיות מוסכמות בלבד, ולפיכך נשמעו עדויות. במהלך פרשת התביעה, העידו כל המתלוננים בני משפחת מזרחי, הרופא אשר ערך תעודות רפואיות למתלוננים, וכן מספר שוטרים שנטלו חלק בפעולות החקירה. במהלך פרשת ההגנה העידו הנאשמים.

דין והכרעה

ממצאים עובדתיים

4. עדויות המעורבים השונים נשמעו בבית המשפט בהרחבה רבה. במהלך שמיעת עדויות אלה, נפרשה בפני בית המשפט יריעה רחבה של מערכת יחסים בעייתית בין משפחת המתלוננים למשפחת הנאשמים. בית המשפט נחשף לתקריות קודמות, תלונות במשטרה, מעורבות שוטרים קודם למקרה הנדון ועוד. הצדדים ביקשו, כל אחד בהתאם לגישתו, לבסס מוטיבציה של אחד הצדדים לתקוף את הצד האחר, ואף התארגנות מוקדמת לשם תקיפה זו (עמדת המאשימה - עמ' 766 ש-29 - עמ' 767 ש-23; עמדת ההגנה - עמ' 785 ש-2-6, עמ' 792 ש-18-25 לפרוט'). ראיות אלה כוחן יפה למקרה בו לא עומדת בפני בית המשפט ראיה אובייקטיבית כגון סרטון המתעד את כל האירוע, מתחילתו ועד סופו. בסרטון זה ניתן להבחין היטב בהתרחשות, גם אם מדובר בתיעוד חזותי בלבד, וגם אם לא הוצג מקרה קודם מאותו יום, אשר לטענת הצדדים תחח את הקרקע לקראת האירוע. יצוין כבר בשלב זה, כי לגבי שאלת נסיון הפגיעה במצלמה המתעדת את המקום, לא הוצגה כל ראיה לגבי זהות אותו אדם אשר ניסה להסיטה ואף לשפוך מים עליה. כל הראיות שהוצגו בשאלה זו הן בגדר השערה בלבד, כאשר טענת הנאשמת 2 שכלל לא היתה במקום אינה יכולה להיבחן בשל חלקיות הסרטונים שהובאו למשטרה על ידי צד המתלוננים, כפי שיפורט בהמשך. עוד אוסיף, כי

חלקים שונים בעדויות שנשמעו בבית המשפט, אינם עולים בקנה אחד עם הנצפה בסרטון. יחד עם זאת, לאור קיומה של ראיה אובייקטיבית וברורה זו, איני מוצא מקום להתייחס לסתירות שונות ולקביעת ממצאי מהימנות, למעט עדותו של גרי.

בהתחשב בעבירות המיוחסות לנאשמים, הסרטון מהווה את הראיה העיקרית לפיה ניתן לקבוע את קיום יסודות העבירות המיוחסות להם או את היעדרן. כך, טענה המאשימה בסיכומיה כי "**זו הראיה המרכזית אדונית, הראיה המכריעה שאין עליה חולק...**" (עמ' 764 ש-30-31 לפרוט'), וכך טען ב"כ הנאשמים כי "**הסרטון פה הראה הכל...**" (עמ' 785 ש-22-23 לפרוט'). ב"כ הנאשמים אף הסכים כי יוגש הסרטון כראיה יחידה, ועל פיו ישמעו טיעונים משפטיים, ואולם המאשימה עמדה על כך

שבפני בית המשפט תעמוד גם עדותו של גרי טואטי (עמ' 34-36 לפרוט'). בנסיבות אלה, כאמור לעיל, נשמעו כל עדי התביעה וההגנה.

5. כפי שטענו הצדדים, אף בית המשפט מצא כי בהתחשב באופי האירוע והעבירות המיוחסות לנאשמים, הסרטון מהווה את הראיה העיקרית והמשמעותית. לצד זאת, בטרם דיון בסוגיית הסרטון, אתייחס לעדות עליה עמדה המאשימה כתנאי להגשתו, לצורך הכרעת בית המשפט - עדותו של גרי טואטי (להלן: "גרי").

מעדותו של גרי עולה, כי בעת האירוע היה בן זוגה של מיטל מזרחי. גרי טען בבית המשפט כי אינו זוכר את שאירע, ומה שנאמר על ידו הוא "כנראה" מה שקרה (עמ' 155 ש-7 לפרוט').

בהמשך, טען כי אינו זוכר בשל סיבות שונות כגון מחלת אמו, מצבו הכלכלי הקשה ועוד (עמ' 156 ש-15-20 לפרוט'), ואף כשנשאל לגבי אמירות ספציפיות מתוך הודעתו - טען שאינו זוכר (עמ' 159 לפרוט'). בנסיבות אלה, הוגשה הודעתו כאמרת חוץ בהתאם לסעיף 10א' לפקודת הראיות. במהלך חקירתו הנגדית של העד, חקירה מעמיקה וממושכת, לא נמצא כל הסבר המניח את הדעת לגבי אותו אובדן זיכרון מוחלט בכל הנוגע לאירוע הנדון. התרשמתי כי העד מתייחס באופן מתחכם ומזלזל כלפי בית המשפט והסנגור. כך, כשנשאל שאלה הקשורה לכך שהיה בשעת לילה מאוחרת בצוותא עם כל המתלוננים בסלון ביתם, בסמוך למצלמות האבטחה, האם "זה הביילוי שתכננת עם החברה שלך?", ענה: "כן, שיחקנו דוקים" (עמ' 172 ש-32 - עמ' 173 ש-1). בהמשך, ענה לשאלת הסנגור: "מה זה משנה לך מה אני הולך לעשות אצלה באיזה שעות. אני לא מבין את השאלה הילדותית הזו. כן הלכתי, ישבתי ראיתי טלוויזיה בסלון בעשר בלילה. מה שניסית להוציא לי מהפה קיבלת" (עמ' 173 ש-3-7 לפרוט'. ראו עוד את התייחסותו כפי שבא לידי ביטוי בדברי בית המשפט בעמ' 190 ש-1-2 לפרוט').

באופן דומה, גרי התעקש במהלך חקירתו לחזור ולהכחיש כל זיכרון, אף לגבי עצם הגעתו אל המקום:

"ש. אז למה באת?"

ת. אתה יודע כמה זמן נסיעה זה. עניתי לך ממקודם לראות איתם טלוויזיה.

ש. בסדר, אז באת.

ת. כי אתה אמרת לי את זה.

ש. באת?"

ת. חזרתי אחרייך. עוד פעם, אני אחזור על זה. אתה אמרת.

ש. מה אתה מפחד שאני אתפוס אותך שאתה זוכר פתאום.

ת. אתה אמרת."

(עמ' 174 ש-15-23 לפרוט').

העד גרי המשיך, במהלך חקירה ממושכת, בתשובותיו כי אינו זוכר דבר, וכך אף לא יכול היה להסביר כיצד דברים לגביהם העיד במשטרה אינם מופיעים בסרטון, על אף שלכאורה מקור ידיעתו לגבי האלימות הוא מצלמות האבטחה בהן צפה בזמן אמת (עמ' 184 ש-1-5, ועל בסיס זה - עמ' 180 ש-31-32, עמ' 182 ש-31-32, עמ' 189 ש-7-10, עמ' 193 ש-19-22 לפרוט').

הנושא היחיד לגביו התקבל מענה מהעד גרי הוא טענתו, בתשובה לשאלת בית המשפט, כי כל האירוע המתועד ברצף הובא כראיה בסרטון למשטרה (עמ' 185 ש-14-24 לפרוט').

בנסיבות כוללות אלה, כאשר התרשמתי באופן בלתי אמצעי מהעד גרי כעד בלתי מהימן ובלתי אמין, עד שאינו חושש מדבר כלשהו המונע ממנו לחזור על עדותו במשטרה, אך לצד זאת מתייחס באופן בלתי ראוי לחובתו בעת מתן עדות בבית המשפט - איני מקנה משקל להודעתו שהוגשה. הדבר נכון לגבי הודעתו ביחס לדברים ששמע, ובוודאי נכון לגבי האירוע המתועד בסרטון המצוי בידי בית המשפט.

6. כפי שצוין לעיל, אני מוצא כי די בסרטון כתשתית ראייתית לשם ביסוס הכרעת הדין. עדויות עדי התביעה לגבי חלקים שונים של האירוע אינן מחזקות את עוצמת הראיות, זאת כאשר האירוע תועד במלואו. למעלה מכך, ניתן בהחלט להצביע על עדויות בבית המשפט, לגבי חלקים שונים של האירוע האלים, אשר אינן עולות בקנה אחד עם הנצפה בסרטון. ייתכן וניתן היה לקבל הסברים המניחים את הדעת לגבי אי דיוקים, זאת נוכח אופיו הסוער של האירוע, ואולם אני מוצא כי אין מקום לדיון בשאלה זו נוכח קיומו של הסרטון. בנוסף, לא ראיתי מקום לקביעת ממצאים לגבי אירועים קודמים, כפי שנטען על ידי שני הצדדים, זאת לאור העובדה שהרקע אינו מסייע בקביעת ממצאים לגבי אופן התרחשות האירוע עצמו, בשל תיעודו המלא בסרטון.

7. הסרטון המתעד את האירוע, צולם על ידי מצלמות אבטחה המתעדות את זירת ההתרחשות 24 שעות ביממה (עמ' 282 ש-10-11 לפרוט'). יחד עם זאת, ועל אף טענות שונות לגבי נוכחות או היעדרות המעורבים במקום עובר לאירוע, בעת האירוע המקדים של שפיכת שמן על המצלמות וניסיון הסטתן באמצעות מקל, בידי המשטרה התקבל סרטון המתעד את אירוע האלימות במלואו אך בנוסף לו רק חלק קטן מתוך האירוע המקדים. אין ספק כי בכל הנוגע לקביעת מוטיבציה כזו או אחרת של אחד הצדדים או תכנון מוקדם על ידם, תיעוד המצלמות הרציף מהווה ראיה חשובה. תיעוד זה יכול היה לסייע בקבלת או בדחיית טיעוני ההגנה כי הנאשמת 2 הגיע אל ביתה רק לאחר נסיון הפגיעה במצלמות או הטיעון לפיו לפני האירוע גרי הביא את המקל אותו אחז יעקב במהלכו.

השוטר טולדנו העיד שהמתלונן יעקב מזרחי הוא שהביא את הסרטון לתחנת המשטרה למחרת האירוע (עמ' 11 ש-24-26 לפרוט').

השוטר סרגיי בוגומולוב, אשר הגיע למקום האירוע, טען כי לא ניתן היה לתפוס את המחשב או את הדיסק הקשיח (עמ' 57 לפרוט'), בלא שניתן הסבר מניח את הדעת לכך (עמ' 58 לפרוט'). יש להדגיש כי במהלך עדותו ציין, שהבחין בכך "**שהבית היה מרושת במצלמות**" (עמ' 55 ש-23 לפרוט). השוטר בוגומולוב אישר כי

זכור לו שלמעשה גרי אמר לשוטרים שיאפשרו לו "להתארגן על זה" ולהביא את הסרטון לתחנת המשטרה (עמ' 59 ש- 1-8 לפרוט').

השוטר יוסי הקר, אשר אף הוא נכח במקום לאחר האירוע, אישר אף הוא בעדותו כי למעשה אפשרו לגרי להביא את הראיה המתעדת את האירוע אל תחנת המשטרה, ולא תפסו אותה בעצמם (עמ' 140 ש- 22-25 לפרוט').

לעומת עדויות השוטרים, העיד יעקב מזרחי כי למעשה השוטרים הם שתפסו את המחשב בו הוקלט הסרטון (עמ' 378 ש- 26 עד עמ' 379 ש- 18 לפרוט'). באופן דומה, העידה עליזה מזרחי כי השוטרים לקחו את המחשב המתעד מיד לאחר האירוע (עמ' 505 ש-23-28 לפרוט').

על אף התהיות העולות מהסרטון הממוקד באירוע בלבד ובחלק קטן מהאירוע המקדים, וכן השאלה בדבר אופן הגעת הסרטון לידי המשטרה, כפי שנטען על ידי הצדדים - הסרטון מהווה את המצע לבחינת התנהלות המעורבים השונים במהלך האירוע. התהיות המשמעותיות לגבי אופן הגעתו למשטרה וחלקיות המתועד בו, רלוונטיות לחוסר היכולת לקבוע ממצאים אשר לתכנון מוקדם, התארגנות או מוטיבציה של אחד הצדדים ביחס לאירוע.

הסרטון

8. על מנת להניח את התשתית העובדתית לבחינת מקרה זה, אפרט את הנצפה בסרטון, תוך התייחסות להתרחשויות השונות. הסרטון מתעד היטב את האירוע המתפתח, ניתן להבחין בבירור בכל הנעשה ברחבה הצמודה לבית המתלוננים, מדלת הבית בצד אחד ועד לכלי רכב החונים בצדה האחר של הרחבה. העדויות במהלך הדיונים, אינן עולות במלואן בקנה אחד עם הנצפה בסרטון, ובהתחשב באופי ראייה זו - הסרטון יהווה את הבסיס לממצאים העובדתיים.

לפיכך, אפרט להלן את סדר האירוע ומעורבותם של המעורבים, תוך התמקדות במוקדי ההתרחשות השונים:

דקה 00:26 - הנאשם נצפה דופק בחוזקה על דלת ביתם של המתלוננים, כשבעקבותיו מגיע

אל הרחבה הסמוכה לבית אדם עם כלב קטן (הובהר בבית המשפט כי מדובר בחברו של הנאשם, להלן: "החבר").

דקה 00:46 - הנאשמת 3 מגיעה בסמוך לדלת בית המתלוננים. הנאשם נצפה מנופף עם כף

ידו מצד לצד.

דקה 00:56 - הנאשמת 3 דופקת בדלת המתלוננים. הנאשם והנאשמת 3 מנופפים בכפות

ידיהם מצד לצד אל עבר הדלת.

דקה 00:59 - דלת הבית נפתחת.

דקה 01:00 - יד נשלחת מתוך הבית, מבעד לפתח הדלת שנפתחה, ומונחת על כתפו השמאלית

של הנאשם, הודפת אותו. הנאשם נצפה מניף את ידו השמאלית כלפי מעלה. יש לציין כי הנאשם והנאשמת 3 נמצאים בשלב זה, כמו בכל יתר שלבי האירוע, מחוץ לבית המתלוננים, בתוך הרחבה המשותפת להם ולמתלוננים.

דקה 01:01 - נצפות הנפות ידיים במכות מצד הנאשם לכיוון הנמצאים בכניסה לבית, ומן

העבר השני נצפות ידיים מכיוון הבית המכות לעבר הנאשם. הנאשמת 3 מצטרפת מיד להנפת ידיים
וז.

דקה 01:03 - הנאשם והנאשמת 3 נהדפים לאחור. בשלב זה נחשפת למצלמה המתלוננת

עליזה כזו ששלחה את ידיה לכיוון הנאשם בתחילת האירוע, כאשר היא מתקדמת לפנים, ייתכן בסוג של מעידה, אל עבר הנאשמת 3 ואוחזת באזור מותניה.

דקה 01:04 - המתלונן, יעקב, נצפה יוצא מפתח הבית כשבידו מקל עבה, אותו הוא אוחז ביד

ימין ומניף אותו מעל לראשו אל עבר הנאשם, הנמצא עם גבו כלפיו לכיוון היציאה מהרחבה. הנאשמת 3 נצפית מושיטה שתי ידיים לכיוון ידו האוחזת במקל, וכן החבר נצפה מושיט את כפות ידיו אל עבר המתלונן. בשלב זה, נצפית הנאשמת 2 מגיעה אל זירת ההתרחשות מכיוון מדרגות ביתה, אך נסוגה מיד לאחור כשמבחינה במתלונן המניף את המקל (דקה 01:07).

דקה 01:06 - עליזה, נצפית אוחזת בנאשמת 3 באזור האגן ודוחפת אותה לפנים.

יעקב מניף את המקל לכיוון הנאשמת 3, ובשלב זה הנאשם נמצא כבר מחוץ לרחבה. החבר מנסה לאחוז ביעקב בידו השמאלית, ויעקב מסתובב ומניף את המקל לעברו. בשלב זה, הנאשמת 3 עדיין מניפה את ידיה לכיוון המתלונן, יעקב, מפני המקל המונף, תוך שעליזה, אוחזת בה.

מוקד 1

דקה 01:07 - יעקב הודף את החבר בידו השמאלית והחבר נהדף לאחור. יעקב נצפה צועד

לכיוונו של הנאשם, העומד מחוץ לרחבה מעבר לחומת אבן נמוכה, ומניף את המקל לעברו. החבר מצליח לאחוז במקל באוויר וככל הנראה לאחר מכן אוחז את המתלונן בגופו (ניתן להבחין רק בחלקו התחתון של גוף השניים. דקה 01:09). כך, נצפה החבר דוחק בגופו את המתלונן יעקב אל עבר קיר הבניין. יעקב נצפה משליך זוג אופני ילדים אל עבר החבר (דקה 01:32). בהמשך, ניתן להבחין, ולמעשה מתחילת הסרטון, כי יעקב מנסה לצעוד אל עבר הנאשם הנמצא מחוץ לרחבה, תוך הנפת המקל, ובשלב מאוחר יותר (דקה 02:00) נצפה יעקב אוחז שני מקלות, מנסה להתקרב אל הנאשם, אך החבר מחזיק במקלות וחוצץ ביניהם. בדקה 02:14 יעקב נצפה עוזב

את הרחבה ונכנס לביתו. בדקה 02:43 נפתחת דלת הבית, וכעבור שנייה נצפה המתלונן יעקב מנופף בסמוך לראשו באקדח אותו הוא אווז בידו הימנית. הנאשמת 3 דוחקת אותו בחזרה אל פתח הבית ומנסה לסגור את הדלת. בשלב זה, נמצאים במקום שלושה אנשים נוספים המפרידים וחוצצים בין הניצים.

מוקד 2

בחזרה לדקה 01:07 - המתלוננת עליזה ממשיכה לדחוף את הנאשמת 3 תוך שהיא חובקת

אותה בשתי ידיה באזור האגן, ייתכן בתנועת נפילה, ייתכן בתנועת הדיפה, ואילו הנאשמת 3 אווזת בשערותיה של המתלוננת. בשלב זה, שתי בנות המתלוננים, אורטל ומיטל, יוצאות מפתח הבית כשאחת מהן אווזת בידה במקל מטאטא.

בת המתלוננים אשר אינה אווזת במטאטא, תופסת בשתי ידיה בשערותיה של הנאשמת 3 ומושכת לכיוונה (דקה 01:09). כעבור שניה, בת המתלוננים נצפית מכה את הנאשמת 3 באמצעות מקל המטאטא, לא ברור האם המקל פוגע בנאשמת. מיד בהמשך, נצפית מניפה שוב את המטאטא ומכה את הנאשמת 3 על ראשה. בשלב זה, בת המתלוננים הנוספת עדיין אווזת בשתי ידיה בשערותיה של הנאשמת 3, אשר אווזת בשלב זה בשערותיה של עליזה. הבת שהכתה באמצעות המקל, נצפית הודפת את ראשה של הנאשמת 3. הנאשמת 3 נצפית (דקה 01:12) עוזבת מיד את עליזה. בדקה 01:14, נצפית בת המתלוננים שהכתה עם המטאטא, מכה את הנאשמת 3 עם יד ימין, והנאשמת 3 מכה בחזרה באמצעות יד ימין שלה.

כעבור שניה נוספת, הנאשם נצפה נכנס אל הרחבה כשהוא מניף עציץ לעבר אחת מבנות המתלוננים, אשר עוזבת את הנאשמת 3 ומניפה את ידיה באוויר. שתי הבנות נצפות נסוגות לאחור, ובשלב זה, הנאשמת 3 שבה ואוזת בשערותיה של עליזה. הנאשם נצפה מטיח את העציץ לעברן, אך לא ברור אם פגע במי מהן.

בהמשך, כעבור כשתי שניות, נצפה הנאשם בועט בעליזה. בהמשך (דקה 01:20), עליזה נצפית אווזת בראשה של הנאשמת 3 אשר עדיין אווזת בשערותיה. כעבור מספר שניות (דקה 01:28-01:33) הנאשם נצפה מכה באמצעות מקל המטאטא על רגלה של עליזה, שלוש פעמים, כאשר במכה האחרונה המקל נשבר.

בהמשך (דקה 01:57), המתלוננת עליזה נצפית מושכת בחולצתה ואוזת בשערותיה של הנאשמת 3, מושכת את ראשה כלפי מטה. עד לשלב זה, הנאשמת 3 ממשיכה לאחוז ולמשוך בשערותיה של המתלוננת עליזה. בדקה 02:08 נצפה הנאשם מכה בגבה של המתלוננת עליזה, ובשלב זה השתיים נפרדות האחת מהשנייה.

מוקד 3

דקה 01:17 - (השלב בו שתי בנות המתלוננים נצפות נסוגות מהנאשמת 3, כשהנאשם מטיח

עציץ לעברן) - הנאשמת 2 נצפית יורדת במדרגות הבית, נכנסת אל הרחבה ומכה בידיה לכיוון שתי בנות המתלוננים המכות לעברה בחזרה. הנאשמת 2 אוחזת בשתייהן בשערותיהן, אחת הבנות על הארץ כאשר הנאשמת 2 רוכנת מעליה (קשה להבחין מה בדיוק מעשיה של אותה בת בשלב זה), ואילו הבת השנייה אוחזת בשערותיה של הנאשמת 2 ומושכת בחוזקה. באופן זה, השלוש אוחזות האחת באחרת, כשבשלב מסוים (דקה 02:04), ניתן להבחין שגם הבת המצויה על הארץ אוחזת בשערותיה של הנאשמת 2. כך הדבר נמשך עד דקה 02:18 בסרטון, תוך שהנאשמת 2 רוכנת מעל אחת מבנות המתלוננים, אוחזת ואחזה כלפי מטה ומעליה הבת האחרת מושכת בשערותיה, ואילו הנאשמת 2 מושכת בשערותיהן של שתי הבנות. במהלך אירוע זה, בדקה 01:22, נצפה הנאשם בועט באחת מבנות המתלוננים, ככל הנראה זו שמצויה על הקרקע. בהמשך, הנאשם שב אל השלוש ונצפה מכה באמצעות מקל על גב אחת הבנות. בשלב זה הצטרף החבר וניסה להפריד, ואילו הנאשמת 3 נצפית אוחזת עציץ. הנאשם נצפה בועט באחת הבנות, הנאשמת 3 והמתלוננת עליזה נצפות מצטרפות אל השלוש. לאחר שנייה בלבד (02:25) בה הצליח החבר להפריד בין השלוש, עליזה נצפית אוחזת בשערות ראשה של הנאשמת 2, ומיד הנאשמת 3 נצפית משליכה עליה עציץ. המתלוננת עליזה, ממשיכה למשוך בחזקה בשערותיה של הנאשמת 2, באמצעות שתי ידיה, באופן בו ראשה של הנאשמת 2 מוטה כלפי הארץ, זאת על אף שהנאשם מכה בידיה של עליזה. גם החבר נצפה מנסה להפריד, אך ללא הצלחה.

בדקה 03:00, נצפה הנאשם מניף אופני ילדים והחבר מצליח להפריד בין עליזה לבין הנאשמת 2. הנאשמת 2 מיד אוחזת בשערותיה של עליזה, ובמקביל עושה כך אף הנאשמת 3. החבר נצפה מצליח להפריד את הנאשמת 2 מעליזה, אך הנאשמת 3 ממשיכה למשוך בחוזקה בשערותיה של עליזה, ומכה באמצעות עציץ על ראשה, כך עד הדקה 03:16, אז עזבה את עליזה.

בשלב זה, נצפים שלושה אנשים נוספים אשר הגיעו למקום וחוצצים בין הניצים.

מסקנות משפטיות

9. המאשימה טענה, כי יש לראות את חלקם של המתלוננים באירוע כהגנה עצמית או כהגנת בית מגורים. באופן דומה, טען אף ב"כ הנאשמים כי יש להתייחס לפעולות הפיזיות בהן נקטו במהלך המקרה, כהגנה עצמית (ראו סיכומי הצדדים).

בנסיבות האירוע, ובהסתמך על הממצאים העובדתיים שנקבעו על בסיס הסרטון, אין בידי לקבל טענות אלה. בפסיקת בית המשפט העליון, נקבעו שישה תנאים מצטברים לשם קיומה של ההגנה העצמית (ראו ע"פ 1964/14 **שימשילשווילי נ' מדינת ישראל** (6.7.2014), להלן: "ענין שימשילשווילי" פסקה 29; ע"פ 4191/05 **אלטגאוז נ' מדינת ישראל** (25.10.2006), פסקה 13; ע"פ 20/04 **קליינר נ' מדינת ישראל** (2004), להלן: "ענין קליינר", פסקה 9).

בחינת חלקם של המתלוננים במקרה זה, מעלה כי חלק מהתנאים הנדרשים לשם החלת ההגנה העצמית לא התקיימו לגביהם.

ראשית, עולה ספק האם מתקיים התנאי של תקיפה שלא כדין על ידי הנאשמים. כפי שפורט לעיל, ניתן להבחין בסרטון כי המגע הפיזי הראשון לאחר פתיחת הדלת, נעשה באמצעות ידה הימנית של המתלוננת עליזה, אשר הדפה את כתפו השמאלית של הנאשם. החל משלב זה של האירוע, לאחר שהנאשם השיב למתלוננת ולכך הצטרפו בהמשך בני משפחתה של המתלוננת עליזה וכן הנאשמות, אירוע זה הולם את יסודות עבירת התגרה, כפי שיפורט בהמשך, ולא מתקיימים בו יסודותיה של עבירת התקיפה שלא כדין.

גם אם הייתה מתקבלת הטענה, כי המתלוננים חשו בסכנה מוחשית לפגיעה בהם או שהותקפו תחילה על ידי הנאשם, הרי שהתנאי המשמעותי של נחיצות אינו חל במקרה זה. על הטוען להגנה עצמית להוכיח כי פעולתו הייתה נחוצה לשם הדיפת התוקף. במסגרת בחינת תנאי זה, נקבע כך:

"אדם הפועל לשם הדיפת זה שבא לתקוף אותו, ממלא למעשה את תפקידן של רשויות האכיפה, ועל־כן עליו להראות כי פנה לשימוש בכוח רק משנוכח כי לא היה ניתן להדוף את התוקף באמצעות שימוש בחלופות אחרות, פוגעניות פחות, כגון פנייה לרשויות השלטון או נסיגה" (ענין קליינר, פסקה 9).

במקרה הנדון, הנאשם והנאשמת 3 דפקו בחוזקה ובנמרצות על דלת ביתם של המתלוננים, דלת המובילה למרפסת פנימית, אחריה נמצאת דלת נוספת המובילה אל תוך הבית. הדלת החיצונית היא דלת זכוכית ואילו הדלת הפנימית היא דלת רב בריח (עמ' 293 ש- 1,9 לפרוט'). אין ספק בעיני, כי המתלוננים יכולים היו לנקוט כבר בשלב זה, במספר אמצעים שונים על מנת להדוף את אותה תקיפה או נסיון תקיפה נטענת מצד הנאשם. היה בידי המתלוננים להשאיר את אותה דלת חיצונית סגורה ונעולה, ואף להישאר בתוך ביתם הנעול, כאמור, מאחורי דלת נוספת. בנוסף, יכולים היו המתלוננים להזעיק למקום את משטרת ישראל או כל גורם אכיפה אחר.

אף בשלב בו החלה האלימות הפיזית, מיד לאחר פתיחת הדלת ומחוץ לבית, כפי שנצפה בסרטון, יכולים היו המתלוננים פשוט להדוף את הנאשם והנאשמת 3, לשוב אל ביתם, לסגור את הדלת ולנעול אותה. לא נמצא במהלך ניהול הליך זה, כל הסבר המניח את הדעת לפריצת המתלוננים אל עבר הרחבה, כאשר המתלונן יעקב חמוש במקל מעץ ואחת מבנות המתלוננים אוחזת בידה מטאטא (יש להדגיש את הפרשי הזמן המיידים בין פתיחת הדלת ועד ליציאת המתלוננים אל הרחבה, כשיעקב חמוש במקל מעץ ואחת מבנותיו אוחזת במקל מטאטא, כפי שבא לידי ביטוי בסעיף 8 לעיל). כמפורט, ניתן להבחין במהלך הסרטון במתלונן יעקב חותר למגע עם הנאשם, אשר עזב את הרחבה הסמוכה לבית בשלב המוקדם והראשוני של האירוע. אף בהמשך, המתלונן יעקב נצפה מבקש לנקוט באלימות כלפי הנאשם, כאשר בשלבים אלה לא ניתן להצביע על כל חשש לסכנה כלשהי מצדו של הנאשם, הנמצא מחוץ לרחבה. באופן דומה, אף אחיזתה של המתלוננת עליזה בגופה של הנאשמת 3 בתחילת האירוע, תוך הדיפתה לאחור, בטרם הנאשמת 3 אחזה בשערותיה, אינה מתיישבת עם צורך כלשהו לנקוט באותה פעולה פיזית.

לגבי אחת הטענות שעלתה על ידי המתלוננים, ולפיה חששו כי הנאשם יביא לידי שבירת הדלת החיצונית העשויה זכוכית, אני מוצא כי תנאי הפרופורציה אינו מתקיים. בחינת הנזק הצפוי לדלת אינו עולה בקנה אחד עם אותן פעולות בהן נקטו המתלוננים כשיצאו אל מחוץ לביתם, באופן שפורט לעיל, וכמובן שטענה זו אינה עולה כדי תקיפה שלא כדין או איום המהווה סכנת פגיעה מיידית במאומים (ראו

לעניין החלת תנאי התקיפה שלא כדין אף במקרה של איום המהווה סכנת פגיעה מיידית במאויים, ע"פ 4784/13 ניר סומך נ' מדינת ישראל (18.2.16) (פסקה 163).

10. "הגנת המגורים" לה טענה המאשימה, הקבועה בסעיף 34'1 לחוק העונשין, אינה מתקיימת אף היא בנסיבות מקרה זה. הפסיקה החילה גם לגבי סוג הגנה זה את תנאי הסבירות והנחיצות הנדרשים על מנת שהגנה זו תעמוד. כך, נקבע כי דפיקות על דלת ביתו של הנאשם, לא עלו בנסיבות העניין כדי "התפרצות" או "ניסיון להתפרצות" (עניין שימשילשווילי פסקה 37). בנסיבות המקרה הנדון, ניתן להתרשם בסרטון כי הנאשם והנאשמת 3 דפקו בדלת החיצונית של הבית בחוזקה, אך לצד זאת ניתן להתרשם כי השניים ביצעו תנועות נמרצות של כף יד מצד לצד, מהן ניתן להבין כי קראו למתלוננים, מבעד לדלת הזכוכית, לצאת אל מחוץ לבית. מעבר לראיה זו, המצביעה על כך שלא ניסו להתפרץ אל תוך ביתם של המתלוננים, לא הוצגה כל ראיה לפיה אכן זו הייתה מטרתם, ומכאן יש לדחות את טענת הגנה זו.

לפיכך, לא עומדת לנאשמים הגנה עצמית או הגנת מגורים.

11. בהתאם להתייחסות אשר לחלקם של המתלוננים במקרה זה, יש להתייחס אף לטענות הנאשמים לגבי הפעולות בהן נקטו. לצורך כך, לא ארחיב מעבר לתנאי העיקרי אשר אינו מתקיים בעניינם של המתלוננים - תנאי הנחיצות. פעולתם של הנאשמים במהלך האירוע אינה מקימה תנאי זה, על מנת לבסס טענת הגנה עצמית. בחלקים שונים של האירוע, הנאשמים נקטו בפעולות אלימות בלתי נחוצות, ובעוצמה העולה על הנדרש לשם הדיפת המתלוננים. בשלב הראשון של האירוע, בעת שהנאשם נרתע ועזב את הרחבה, ניתן היה להפריד את הנאשמת 3 מהמתלוננת עליזה באופן בו הנאשמת 3 תעזוב אף היא את הרחבה, ואולם הנאשמת 3 אחזה בחוזקה בשערותיה של עליזה. כך אף בחלקו האחרון של האירוע, לאחר שעליזה שחררה את אחיזתה בנאשמת 2, אחזה הנאשמת 3 בשערותיה של המתלוננת עליזה, הכורעת על הארץ בסמוך לה, ומשכה שניות ארוכות מבלי שהדבר נדרש להגנתה או להגנת אדם אחר. בנוסף, ניתן היה לצפות מהנאשמת 3, שלא להכות באמצעות עציץ בראשה של המתלוננת עליזה, פעולה אשר עלולה היתה להביא לידי תוצאות קשות, אלא לנקוט בפעולות מידתיות יותר.

באופן דומה, היה על הנאשם לנקוט בפעולות מידתיות יותר, כגון שחרורו ידיה של המתלוננת עליזה, אשר חבקה את הנאשמת 3, זאת תחת מכות באמצעות מקל מטאטא על גבי רגלה, עד לשבירתו, או בעיטות בה. לגבי הנאשמת 2, שהצטרפה לאירוע כאשר היה בעיצומו, ניתן בהחלט לצפות לפעולה תוקפנית פחות כלפי שתי בנות המתלוננים. הנאשמת 2 היא שאחזה בשערותיהן תוך משיכות חזקות, זאת בעת שהשתיים נסוגו לאחור לאחר שהנאשם הניף לעברן עציץ, בשלב בו לא נטלו חלק פעיל באלימות המתרחשת. ספק רב אם פעולה זו נדרשה לשם הגנה עצמית מפני בנות המתלוננים.

12. בהתחשב בכל האמור לעיל, אני מוצא כי לא ניתן לקבוע שחלקו של אחד הצדדים לאירוע האלים עולה על חלקו של הצד האחר, אלא מדובר באלימות הדדית, לפיה יש לבחון את כתב האישום.

בשל מסגרת הדין שהוגדרה בעובדות כתב האישום, לא הוצגו די ראיות ביחס לאופי זירת ההתרחשות כעונה על הגדרת "מקום ציבורי". המקום הוגדר בעדויות ונצפה בסרטון כרחבה פתוחה בכניסה לבנין, המשמשת את כל הדיירים, ונראה כי זו נמצאת בסמוך לרחוב אך מעבר לחומה נמוכה. לא הוצגה כל ראייה שמדובר במקום אשר הגישה אליו מוגבלת לאנשים מסוימים בלבד, אלא נראה כי מדובר במקום הפתוח לכל (ראו התייחסות לשביל כניסה לבית משותף, כ"מקום ציבורי" בעבירת תגרה, במסגרת ע"פ (ת"א) 71233/05 פרטוש פנינה נ' מדינת ישראל, (17.10.2007) פסקה ה'). בהתאם לכך, ככל שאכן מדובר במקום העונה על הגדרת "מקום ציבורי", ובהתבסס על הנצפה בסרטון, התנהלות הצדדים עונה על הגדרות עבירת התגרה, לפי סעיף 191 לחוק העונשין. כפי שציין כבוד השופט' השופט קדמי: **"תגרה" מבטאת, אפוא, מצב של "תקיפה הדדית" - מנקודת מבט אובייקטיבית - בין משתתפיה** (על הדין בפלילים, חוק העונשין, חלק רביעי, מהדורה מעודכנת, תשס"ו - 2006, עמוד 2,118).

בנוסף לממצאים העובדתיים המצביעים על אלימות הדדית, ולמעלה מהצורך, אפנה להתרשמות מעורבים שונים לגבי אופי האירוע. החוקר יוסי הקר, אשר הגיע אל הזירה וכתב דו"ח פעולה, ציין את התרשמותו ש"היו חילופי מהלומות ביניהם..." (עמ' 133 ש- 9-10 לפרוט'), ובהמשך: **"ההתרשמות הראשונית שלי כשהגעתי, שני הצדדים תקפו אחד את השני"** (עמ' 134 ש- 4-5 לפרוט').

ניתן להסיק אף מהתייחסות המתלוננים לאירוע, בעדותם בבית המשפט, כי מדובר בתגרה: המתלונן יעקב הסביר מדוע המשיך אל עבר הנאשם, על אף שזה נסוג מהרחבה, ולא שב אל ביתו ונעל את הדלת. לדבריו, **"זה מלחמה, זה לא הולך ככה... מי שנכנס למלחמה... הוא יורה ובורח. זה מה שהוא עשה"** (עמ' 404 ש- 2-6 לפרוט'). בהמשך הבהיר מדוע המשיך לחפש אחר הנאשם, למרות שזה נסוג אל מחוץ לרחבה: **"אני רוצה להגיע למשה כי משה תקף. אני רוצה להגיע למשה"** (עמ' 408 ש- 23 לפרוט'); **"הוא תקף, הוא בורח כי הוא רואה אותי עם קרש ביד, אז אני פה מנסה להתקרב, להתקדם קדימה יותר..."** (עמ' 408 ש- 31-32 לפרוט'); ובמענה לשאלה מדוע לא הסתגר בביתו לאחר שהנאשם נמלט מפניו, ענה: **"זהו, קיבלת תשב. זה השיטה שלך?"** (עמ' 410 ש- 14 לפרוט'). באופן דומה, התייחסה בת המתלוננים אורטל לאירוע. כשנשאלה על דבריה במשטרה כי היא ואחותה "הצטרפו למכות", ענתה: **"שאמרתי שהצטרפנו למכות, זה כשבוא נגיד משה, נתן מכה, ואבא שלי גם יצא, אז היה שם, היה כבר משהו שקרה..."** (עמ' 480 ש- 11-12 לפרוט'). ובהמשך תיארה כי **"יצאתי עם המטאטא כדי לעשות איתו משהו, כן... כדי לתת מכה, כדי לא יודעת, לתוקפים שם"** (עמ' 480 ש- 22-24 לפרוט'). אף המתלוננת עליזה, אשר נשאלה כמה פעמים הותקפה כפי שהותקפה באירוע, ענתה: **"פעם אחת. היו תקיפות חד צדדיות הרבה"** (עמ' 512 ש- 28 לפרוט'). התייחסות זו מתווספת למסקנה בדבר "תקיפה הדדית" בין הצדדים במקרה זה, בשונה מ"תקיפה חד צדדית" במקרים אחרים.

יודגש, כי המאשימה לא טענה להרשעת הנאשמים בגין עבירה זו, ואף ספק אם ניתנה להם האפשרות הסבירה להתגונן בפניה (דוגמת שאלת היות המקום אכן מקום ציבורי, סוגיה שלא עלתה במסגרת הדיונים ולא הוכחה ברף הנדרש בפלילים, ועוד).

לנוכח קביעת הממצאים העובדתיים, ראיתי לנכון להתייחס לסוגיה זו, על מנת להצביע על המסקנה המשפטית הנובעת ממנה בנסיבות מקרה זה. במקרה הנדון הוכחה "תקיפה הדדית", אשר אינה עולה כדי עבירת תקיפה.

נכון הדבר כי הנוטל חלק בתגרה, נוקט באלימות כלפי אחר. יחד עם זאת, אירוע בו הוכחה "תקיפה הדדית", ללא אלימות חריגה מצד אחד הצדדים ביחס לזו בה נקט הצד האחר, עונה על יסודות עבירת התגרה ולא מעבר לכך. המחוקק ראה לאבחן מקרים אלה, ממקרים בהם במהלך אירוע ניתן לייחס לצד מסוים, או אף לשני הצדדים, עבירת תקיפה, בכך שקבע את עבירת התגרה וכן קבע כי העונש לצידה נמוך באופן משמעותי לעומת זה שנקבע לעבירת התקיפה.

לפיכך, בנסיבות האמורות, לא עלה בידי המאשימה להוכיח את העבירות המיוחסות לנאשמים, זאת מעבר לספק סביר.

13. המאשימה טענה בסיכומיה, לגבי סוגיית האכיפה הבררנית, שהנאשמים נקטו בתכנון מוקדם ופעלו באלימות שיש בה חומרה יתרה (עמוד 771 ש-23 ואילך לפרוט'). אין לראות בטיעון זה משום עתירה להרשעה בעבירת תגרה, טיעון שלא נטען, אלא הנמקת הגשתו של כתב האישום כנגד הנאשמים ולא כנגד המתלוננים.

כאמור לעיל, הממצאים העובדתיים לגבי הנאשמים, אינם עולים כדי ביסוס יסודות עבירת התקיפה שלא כדין, אלא מגבשים עבירת תגרה. יחד עם זאת, למעלה מהצורך, אתייחס לסוגיית האכיפה הבררנית, בהתאם להנמקות המאשימה, זאת לנוכח הממצאים העובדתיים.

אשר לשאלת התכנון המוקדם, לא ברור מי נקט בפעולה לשיבוש המצלמה בטרם האירוע, זאת אף מבלי להתייחס לבעייתיות המשמעותית שבחלקיות הסרטונים שהובאו לתחנת המשטרה על ידי צד המתלוננים. בנוסף, כפי שהמאשימה טענה שיש לראות בהגעת הנאשם בצוותא עם הנאשמת 3 ועם חברו משום תכנון מוקדם, כך ניתן אף לראות ביציאתם של ארבעת המתלוננים בצוותא מהבית, חמושים במקל ובמטאטא, משום תכנון שכזה. לא הוצגו ראיות מספקות על מנת לקבוע תכנון מוקדם לאירוע, לגבי מי מהצדדים, זאת בגובה הרף הנדרש בפלילים. מעבר לטיעון זה, לא הציגה המאשימה כל שיקול לפיו יש להבדיל בין ענינם של הנאשמים לזה של המתלוננים (למעט, כמובן, התייחסותה הראייתית אשר נדחתה בהכרעת דין זו).

באופן דומה, איני מוצא כי האלימות בה נקטו הנאשמים היא חמורה מזו בה נקטו המתלוננים. אומנם, הנאשם עשה שימוש במטאטא והכה באמצעותו את המתלוננת עליזה עד שזה נשבר, אך מדובר באותו מטאטא שהגיע לזירה על ידי אחת מבנותיה של המתלוננת עליזה, אשר אף עשתה בו שימוש מוקדם והכתה באמצעותו את הנאשמת 3 בראשה. כך, שני הצדדים משכו בשערות ראשיהן של נשות הצד שמנגד; שני הצדדים השליכו זוג אופניים; ומעל לכל אלה - המתלונן יעקב ניסה לעשות שימוש במקל עבה עימו הגיע בתחילת האירוע אל הזירה, ולקראת סופו לא היסס לאחוז בידו באקדח ולנופף בו סמוך לראשו (אפנה עוד לעדותו של החוקר אבנר קלרמן, אשר העיד כי חקר את המתלונן יעקב גם בסוגיית האקדח, תוך שהטיח בו כי בזירת האירוע נשמעה צעקה "עכשיו אני יורה בך", עמ' 86-92 לפרוט').

בנוסף, לא ניתן לייחס חבלות חריגות בעוצמתן לאחד הצדדים, זאת ביחס לחבלות שנגרמו לצד האחר.

בהתחשב בתשתית העובדתית שנפרשה בהכרעת הדין, אני מוצא כי מדובר במקרה בו קיימת אכיפה

הפוגעת בשוויון, תוך אבחנה בין אנשים דומים, במצב דומה, ללא ביסוס בטעמים עניינים. ככל שהיה עולה בידי המאשימה לגבש ראיות לעבירות שיוחסו לנאשמים בכתב האישום, מדובר היה במקרה של אכיפה בררנית לגבי צד נוסף לאותו מקרה, אשר נקט באלימות דומה וכנגדו לא הוגש כתב אישום, זאת בלא שהוכחו נסיבות הנדרשות לאבחנה בין השניים.

אציין כי איני מוצא מניע פסול באופן התנהלות המאשימה, אשר סברה, לאורך כל ההליך, כי מבחינה ראייתית אין מדובר בצדדים שווים, ואולם, כפי שנקבע במסגרת ע"פ 8551/11 **יצחק כהן סלכגי נ' מדינת ישראל**, (12.08.12), פסקה 21: **"הגישה הנוהגת במשפט הישראלי ביחס לעילת האפליה, אינה מחייבת הוכחת מניע פסול, אלא מסתפקת בהוכחת תוצאה מפלה..."**.

כאמור, מדובר בדיון למעלה מהצורך, שכן העבירות אשר יוחסו לנאשמים לא הוכחו למעלה מספק סביר.

לאור כל האמור לעיל, אני מורה על זיכוי הנאשמים.

ניתנה היום, י"ב חשוון תשע"ח, 01 נובמבר 2017, בהיעדר הצדדים